

ЛАДАТКО М.С.
студент 3 курсу інженерно-технологічного факультету
ОПАРА Н.М.
к. с.-г. н. доцент кафедри безпека життєдіяльності
Полтавська державна аграрна академія

ІСТОРИЧНІ ВІДОМОСТІ ПРО ПОЖЕЖНІ НАСОСИ І РУКАВА

Рукав пожежний – це засіб пожежогасіння, що являє собою обладнаний пожежними з'єднувальними головками гнучких трубопроводів, призначених для транспортування води або інших вогнегасних рідин під тиском від джерела водопостачання (пожежного гідранта, пожежного крана, пожежної автоцистерни, а також за допомогою мотопомпи або іншого водозабірної пристрою – зі штучної або природної водойми або спеціального резервуара) до місця пожежі.

Пожежний рукав виготовляється із цупкої тканини. До XIX ст. для гасіння пожежі використовувалися будь-які підручні засоби, й оскільки тканина була дорога, рукава виготовляли зі старого ганчір'я, у тому числі зі старих рукавів одягу – звідси і назва «пожежний рукав»

Перші пожежні рукава шилися з парусини, пізніше – зі шкіри з металевими заклепками. Такі рукава застосовувались до 1822 року. Пожежні рукава були в той час важкими, незручними у згортанні, пропускали воду через нащільність швів.

Перший пожежний насос був створений 200 році до н.е греком Ктесибієм це був насос для всмоктування і викидання води.

У 1724 році невідомий винахідник оснастив пожежну трубу гнучким всмоктувальним рукавом, що надало можливість під час пожежі забирати воду з відкритих водойм, дозволивши відмовитися від громіздких заливних ящиків, куди воду підносили відрами або доставляли в пожежних бочках. За допомогою двоциліндрових насосів можна було подавати воду на відстань близьку 60 м і заливати вогнище водяними компактними струменями.

У Росії такі насоси стали примітивними – «заливними пожежними трубами». Вони були трьох типорозмірів: великі, середні та малі. Продуктивність великої труби – 18 відер за 1 хв., середньої – 15 відер за 1хв., малої – 12 відер за 1 хв. До великої і середньої труби укладалися рукава довжиною 40 м, до малиї – довжиною 16 м.

До 1850 року було освоєно виготовлення пожежних рукавів з пеньки, згодом із льону.

Пожежні рукави визначаються за такими параметрами:

- Пожежний рукав – це гнучкий трубопровід, призначений для транспортування вогнегасних речовин.
- Напірний (пожежний) рукав – пожежний рукав, призначений для транспортування вогнегасних речовин під надлишковим тиском.
- Всмоктувальний (пожежний) рукав – пожежний рукав, призначений для транспортування водних вогнегасних речовин під розрідженням.

Типи рукавів:

Т – для пожежної техніки (автомобілі і мотопомпи); К – для внутрішніх пожежних кранів; ВТ – для пожежних автомобілів (насосів високого тиску); Л – для лісового господарства.

Стандартний ряд внутрішніх діаметрів напірних пожежних рукавів складає: 25,38,51,66,77,89,110 та 150 мм.

В 1950-ті роки на шасі ЗІС – 150 створюється спеціально обладнанні рукавні ходи.

Однією з перших моделей рукавних автомобілів серійно виготовлених АТ «ПОЖМАШИНА» (нині – ТОВ «ПОЖСПЕЦМАШ», м. Прилуки, Чернігівська обл.) був ПМЗ-43 на шасі ЗІС – 151. Він мав суцільнометалевий кузов-фургон, в якому вивозилось 2500 м рукавів. Після експлуатації ПЗМ-43 у пожежних частинах і виявлення певних вад моделі завод розробив нову конструкцію кузова, який почали встановлювати на ЗІЛ – 157 К. Модель отримала маркування АР-2 (157 К)

На теперішній час пожежно-рятувальні підрозділи ДСНС України, добровільні команди та ін. мають десятки тисяч пожежних автомобілів та мотопомп, а також різноманітну спеціальну техніку. Вітчизняна протипожежна техніка за тактико-технічними характеристиками зазвичай не поступаються, а навіть за деякими показниками перевершує рівень зарубіжної техніки.

Література:

1. Кирилл Бревдо. Штаны с рукавами // Колеса. - №97. – 10.11.2005
2. Справочно-информационный портал (Samogo.Net)
3. ЗИС-5 – автомобиль пожарный рукавный, 1934 (models-avto.ru)
4. Журнал «Безпека життєдіяльності» №5 травень 2014